



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 687/2023-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duřu prerokoval oznámenie sudcu tretieho senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Martina Vernarského** o dôvodoch jeho možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2901/2023 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Martin Vernarský **je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2901/2023.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie sudcu

1. Ústavný súd vedie pod sp. zn. Rvp 2725/2023 konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej [REDACTED], v mene ktorej koná advokát [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Cob/126/2023 z 23. augusta 2023. Vec bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ivanovi Fiačanovi, ktorý je v súlade s čl. II bodom 3.2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 v znení dodatku č. 1 z 1. marca 2023 a dodatku č. 2 z 27. septembra 2023 (ďalej len „rozvrh práce“) členom druhého senátu, ktorý pracuje v zložení Ľuboš Szigeti – predseda senátu a Ivan Fiačan a Peter Molnár – členovia senátu.

2. Sudca ústavného súdu Ivan Fiačan listom z 9. novembra 2023 adresovaným podpredsedovi ústavného súdu oznámil v zmysle § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dôvody, ktoré môžu vyvolávať pochybnosti o jeho nestrannosti vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľky vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2725/2023, a to pre jeho pomer k právnej zástupkyňi sťažovateľky, pričom uviedol skutočnosti na účel rozhodovania príslušného senátu ústavného súdu podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Pokynom podpredsedu ústavného súdu z 21. novembra 2023 bolo oznámenie sudcu Ivana Fiačana pridelené v súlade s čl. IV bodom 1 písm. c) rozvrhu práce tretiemu senátu ústavného súdu na prejednanie a rozhodnutie o vylúčení sudcu. Tretí senát ústavného súdu pracuje v zložení Robert Šorl – predseda senátu a Peter Straka a Martin Vernarský – členovia senátu. Konanie vo veci vylúčenia sudcu Ivana Fiačana je vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2901/2023.

4. Sudca ústavného súdu Martin Vernarský listom z 11. decembra 2023 adresovaným predsedovi ústavného súdu oznámil v zmysle § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody, ktoré môžu vyvolávať pochybnosti o jeho nestrannosti vo veci rozhodovania o vylúčení sudcu Ivana Fiačana vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2901/2023, a to pre jeho pomer k právnej zástupkyňi sťažovateľky.

5. Pokynom predsedu ústavného súdu z 13. decembra 2023 bolo oznámenie sudcu Martina Vernarského pridelené v súlade s čl. IV bodom 1 písm. d) rozvrhu práce štvrtému senátu ústavného súdu na prejednanie a rozhodnutie o vylúčení sudcu Martina Vernarského. Štvrtý senát ústavného súdu pracuje v zložení Miroslav Duriš – predseda senátu a Ladislav Dudiš a Libor Duľa – členovia senátu (ďalej len „námietkový senát“). Konanie vo veci vylúčenia sudcu Martina Vernarského je vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3075/2023.

6. Sudca ústavného súdu Martin Vernarský vo svojom oznámení uviedol, že sťažovateľku v konaní o ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2725/2023 zastupuje právna zástupkyňa, ktorá na základe zmluvy o výkone činnosti externej poradkyne č. 19/2023 v súčasnosti pôsobí ako jeho externá poradkyňa.

II.

Posúdenie veci ústavným súdom

7. Ústavný súd na úvod zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci

vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či pochybnosť o nestrannosti sudcu je objektívne oprávnená, resp. odôvodnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

8. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

9. Námietkový senát ústavného súdu po preskúmaní dôvodov uvedených vo vyhlásení sudcu tretieho senátu ústavného súdu Martina Vernarského vo veci rozhodovania o vylúčení sudcu Ivana Fiačana vedenej pod sp. zn. Rvp 2901/2023 dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na vylúčenie sudcu Martina Vernarského z prejednávania a rozhodovania danej veci.

10. Ústavný súd pritom bral zo subjektívneho hľadiska do úvahy, že sudca ústavného súdu Martin Vernarský sám oznámil ústavnému súde dôvody svojho vylúčenia v predmetnej veci. Súčasne uviedol, že skutočnosti popísané v bode 6 tohto uznesenia je potrebné vyhodnotiť z hľadiska toho, či zakladajú dôvod na jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2901/2023, a to pre pomer k právnej zástupkyňi sťažovateľky.

11. Pokiaľ ide o objektívne hľadisko nestrannosti, ústavný súd zastáva názor, že oznámené skutočnosti vzbudzujú objektívne pochybnosti o nezaujatosti sudcu ústavného súdu Martina Vernarského. Skutočnosť, že [REDACTED], ktorá zastupuje sťažovateľku v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2725/2023, je v súčasnosti externou poradkyňou sudcu ústavného súdu Martina Vernarského, ktorý je členom tretieho senátu ústavného súdu, ktorý vec vylúčenia sudcu Ivana Fiačana vedenej pod sp. zn. Rvp 2901/2023 prejedná a vo veci rozhodne, je dostačujúca na vznik pochybnosti o jeho nezaujatosti v danej veci (m. m. IV. ÚS 336/2021, I. ÚS 211/2018, IV. ÚS 273/2023).

12. Z uvedených dôvodov námietkový senát ústavného súdu rozhodol podľa § 49 ods. 1 prvej vety v spojení s § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

13. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

14. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu